

Cemaloğlu Ali İhsan Sâbis'in affı hakkında Adalet Komisyonu raporu (5/69)

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No.

Karar No. 21

10 . II . 1948

Yüksek Başkanlığa

Büyük Millet Meclisine dilekçe ile müracaat eden, İstanbul, Şişli, İhlamur caddesi 4 numara da mukim Cemaloğlu 1882 doğumlu Ali İhsan Sâbis; İstanbul Birinci Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından Türk Ceza Kanununun 161 nei maddesinin birinci fıkrasında yazılı «Âmnenin telâs ve heyecanını mucip olacak şekilde asılsız haberler yayma» suçundan bir sene üç ay ağır hapis cezasına mahkûm edildiğinden ve bu hükmün kesinleşerek cezanın infaz olduğundan, ancak cezanın ağır hapis olması yüzünden aynı zamanda emeklilik ücretinin kesildiğinden ve askerî hizmetleri dolayısıyla kendisine bahşedilen bu paradan mahrum kalmasının büyük bir sıkıntı tevhit ettiğinden bahsiyle Yüksek Meclisin lîtaf ve âtîfetini dilemiş ve bu dilekçe: Dilekçe Komisyonunca Adalet ve Millî Savunma müessesilerinin huzuriyle incelenerek kararda adli bir hata mevcut olmamakla beraber dilekçe sahibinin affa lâyik olduğuna dair 22 . XII . 1947 tarihli raporu Komisyonumuza havale buyurulmuş idi.

Komisyonumuzda yapılan incelemede:

1. — Dilekçe sahibi Ali İhsan Sâbis'in, 23 Mayıs 1944 günü Beyoğlu Postahanesine giderek Posta kutusuna attığı mektupların, muhtelif Devlet görevlerini ifa etmekte olan bazı eşhâsa hitaben yazılmış imzasız mektuplar olduğu ve bu tarihten önce gönderilmiş aynı mahiyetteki imzasız mektuplarla birlikte münderacatının suç teşkil etmesi sebebiyle, mumaileyhin tevkif olunarak İstanbul Birinci Sıkıyönetim Mahkemesine verildiği, muhtelif karar ve Askerî Yargıtayın bu kararları bozmalarından sonra bînhî-haye mezkûr mahkemenin bu fiilî, Türk Ceza Kanununun bazı maddelerini tadil eden 3531 sa-

yılı Kanununun 16 nei maddesinin birinci fıkrasındaki; «Âmnenin telâs ve heyecanını mucip olacak şekilde asılsız haberler yayma» suçuna uygun görerek Ali İhsan Sâbis'in bir sene üç ay müddetle ağır hapis cezasına mahkûmiyetine dair 10 Şubat 1947 tarih ve 629/77 sayılı hükmü, Askerî Yargıtay Genel Kurulunun 11 Nisan 1947 tarih ve 1086/1880 sayılı ilâmı ile tasdik edildiği, dilekçe sahibinin taslihi karar talebinin reddedildiği ve mevkufiyetle geçen müddet cezasına mahsup edilerek bakıye üç ay 10 gün ağır hapis cezasının da infaz olduğuna;

2. — Dilekçe sahibi Ali İhsan Sâbis'e verilen ve infaz olunan ceza ağır hapis olduğu için 1683 sayılı Kanunun 53 neu maddesini değiştiren 2071 sayılı Kanun gereğince «Emeklilik hak ve maaşlarının sâkıt olduğuna»;

3. — Hükmün ağır cezalı olması yüzünden Askerî Ceza Kanununun 30 ve 1076 sayılı Kanununun 23 neu maddeleri gereğince yedeksubaylık hakkının kaldırdığı anlaşılmıştır.

Yapılan konuşma sonunda :

Dilekçe sahibi Ali İhsan Sâbis hakkında verilen hükmün, aslı ve neticeleri itibariyle adli hatadan salımdır. Ancak suç sayılan fiillerin takip ve tecziyesinde istihdaf edilen, cemiyet düzenini ihlâlle filhal ve gelecek zamanlar için mâni olmak gayesi tahakkuk etmiştir. Suçlu işlediği fiili idame ettirmekten ahkonmuş, vâkı ihlâlin hesabını vermiş; aslı cezasını, 15 ay hürriyetinden mahrum kalarak çekmiştir. Nedameti, Büyük Meclise vâkı af niyaz ve istic-hamında mündemiç ve binnetice cezanın ıslah edici gayesi tahsil edilmiştir.

Dilekçe sahibi şahsı itibariyle emekli bir generaldir. Ordu komutanlığına kadar yüksel-

rek harcadığı ömrün, bir emeklilik ücretine varıp dayandığı bir hakikattir. Emeklilik hakkından mahrumiyet, işlenen suçun tabii bir neticesi olmakla beraber, yaşı altmış beşi aşmış, yaymak istediği fikrin hezimetini tarihi hâdiselerin çıplak realitesinde görmüş ve nedametini hürriyeti bahasına acı bir kefaletle ödemiş, yaşamak için mazideki askeri hizmetlerinin ve idrak etmiş olduğu rütbenin mütevazı bir karşılığı olan emeklilik tahsisatına muhtaç olmuş bulunan dilekçe sahibinin bu hususi durumunu gözönünde tutan komisyonumuz, mahkûmun bu cezasının tevliht ettiği hukuki neticeleri itibarıyla affının muvafık olacağı kararına varmıştır. Hazırlanan kanun tasarısıyla birlikte Kamuta-

yan yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı Bu rapor sözcüsü Kâtip

Kayseri	Bursa	
R. Özsoy	A. Konuk	
Ankara	Balıkesir	Bursa
E. H. Ergun	O. N. Burcu	A. Akgüç
Denizli	Diyarbakır	Erzincan
N. Kuçüka	F. Kalfagil	A. Fırat
İsparta	İzmir	Kastamonu
R. Güllü	Muhallifim	Dr. F. Ecevit
	E. Oran	
Konya	Manisa	Rize
H. Karagülle	F. Uslu	Dr. S. A. Dilemre

ADALET KOMİSYONU TEKLİFİ

Cemaloğlu 1882 doğumlu Ali İhsan Sâbis'in affı hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — İstanbul, Şişli, İhlamur caddesi 4 numarada oturan Cemaloğlu 1882 doğumlu Ali İhsan Sâbis'in İstanbul Birinci Sıkı Yönetim Mahkemesinin 10 Şubat 1947 tarih ve 629/771 sayılı kararıyla mahkûm edildiği bir seneye üç ay ağır hapis cezası hukuki neticeleriyle

affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet, Millî Savunma ve Maliye Bakanları yürütür.